URBAN NATURE PLANS +

EFI

Een eerlijke verdeling van de voordelen van stedelijke natuur, ook voor kwetsbare bevolkingroepen

Rik De Vreese, European Forest Institute
Amanda Galusha, University of Freiburg/European Forest Institute
Stefanie Henkel, UFZ/iDiv
Nina-Maria Stratil, UFZ/iDiv
Aletta Bonn, UFZ/iDiv
Anahita Rashidfarokhi, University of Helsinki

Probleem: ongelijke verdeling van de baten van stadsnatuur

- Stadsnatuur heeft een positieve invloed op de menselijke gezondheid en welzijn, bijvoorbeeld door verminderen van de impact van klimaatverandering
- Maar: ingrepen gebeuren zelden waar ze het meest impact hebben

(bvb. waar voornamelijk kwetsbare bevolking leeft)

Bandra Kurla, Mumbai, © Johnny Miller (CC BY-NC-SA 4.0)

Miller, J. (2023). Unequal Scenes. *Design/Arts/Culture*, *4*(1), 28–49. https://doi.org/10.12681/dac.35312

[Richard Mitchell et al., 2008]

Gezondheidsbaten van passief natuurgebruik

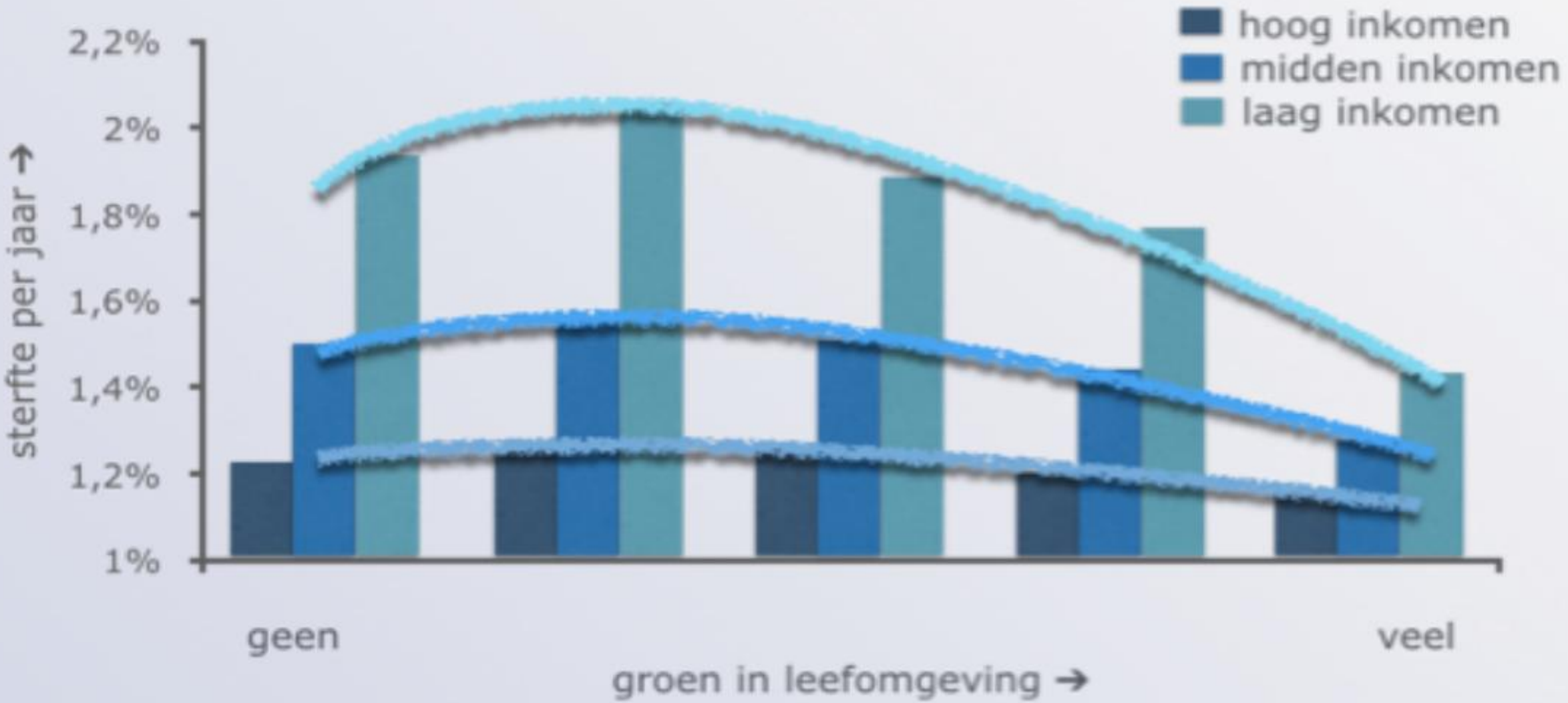

Ongelijke toegang

Gelijke tools en ondersteuning voor allen

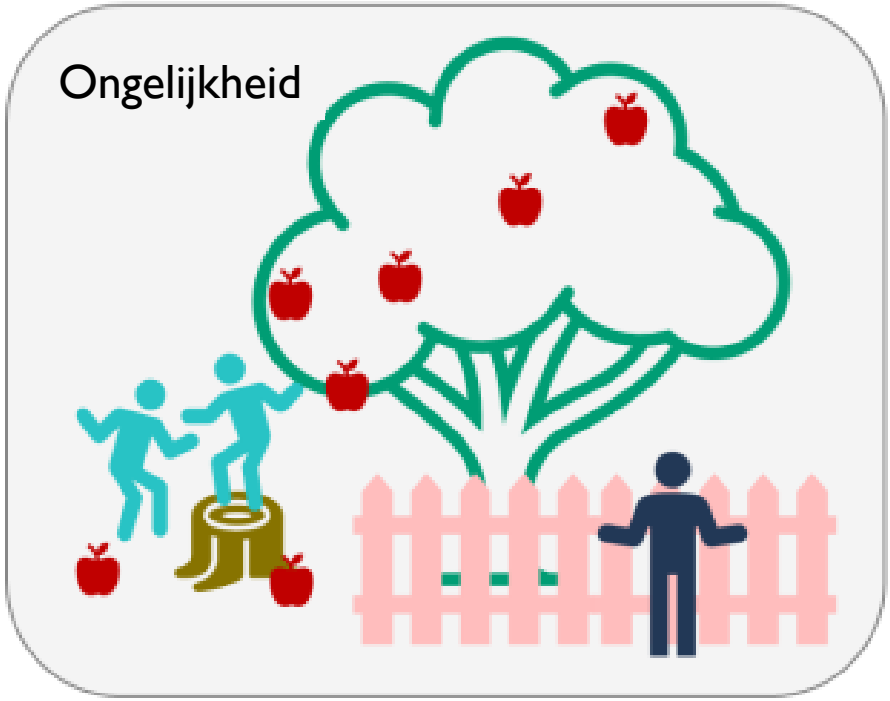

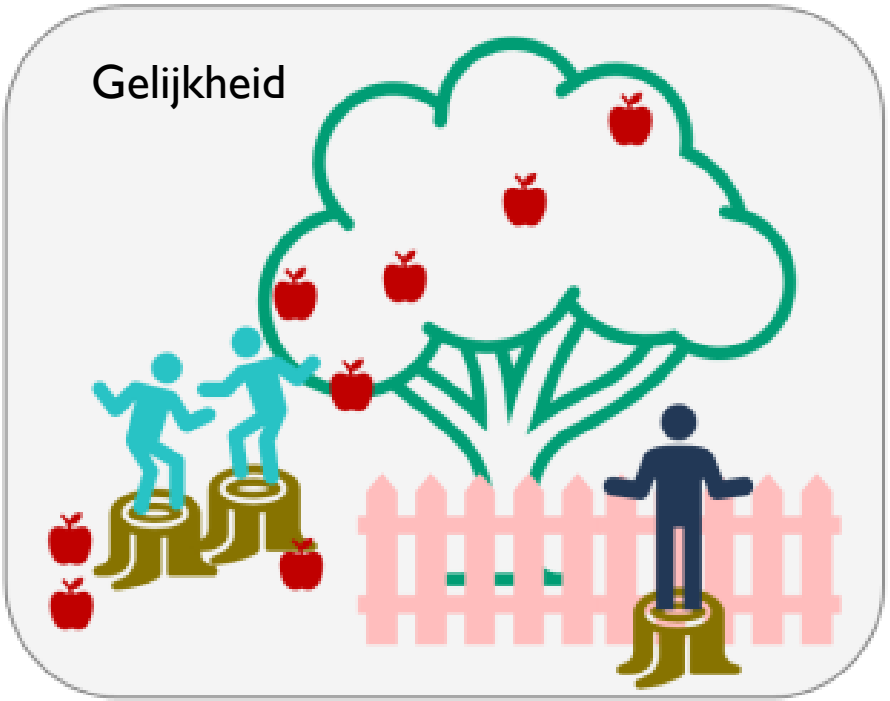

Tools en ondersteuning op maat

Systeem-aanpassingen zodat iedereen gelijke toegang heeft tot tools en mogelijkheden

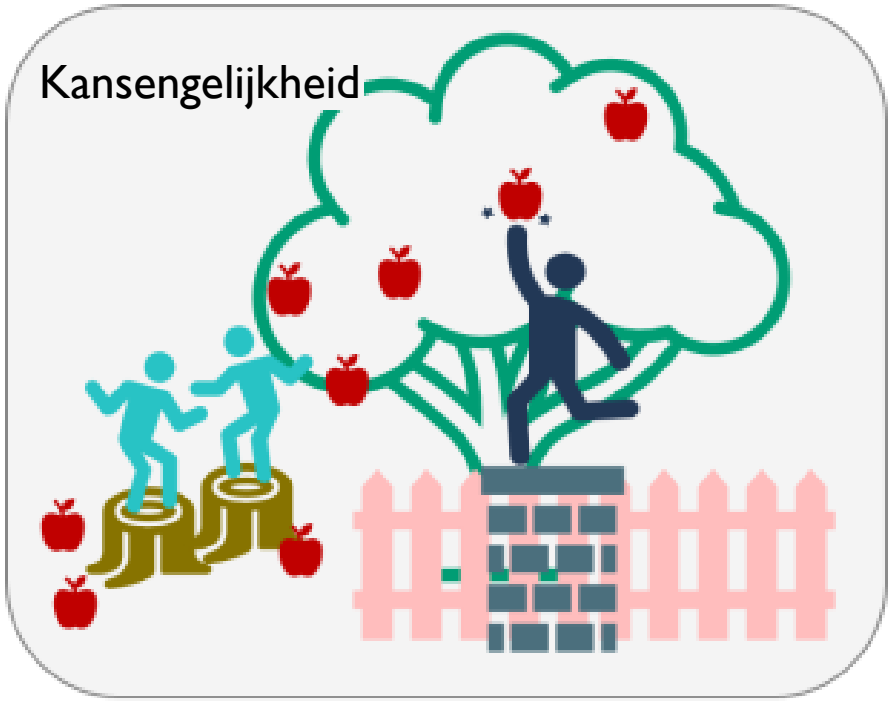

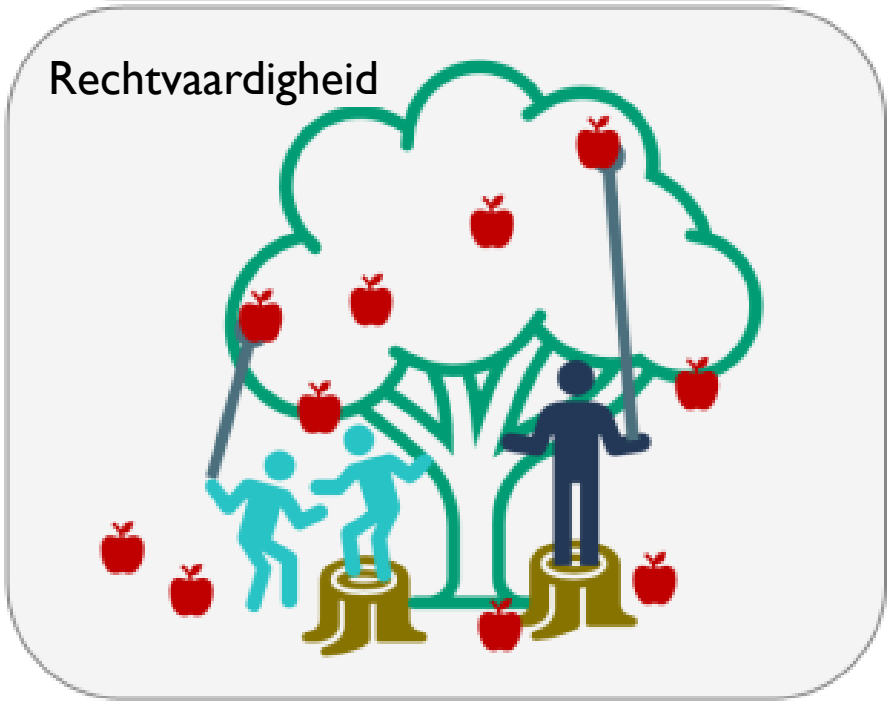

Lager, et al. (2023). Just Resilience for Europe: Towards measuring justice in climate change adaptation. ETC CA. https://doi.org/10.25424/CMCC-BATP-3M95.
© European Topic Centre on Climate change adaptation and LULUCF, 2023 – CC BY 4.0

Onderzoeksvraag

Wat zijn de knelpunten en hiaten voor een eerlijke verdeling van natuurvoordelen voor kwetsbare en/of gemarginaliseerde bevolkingsgroepen?

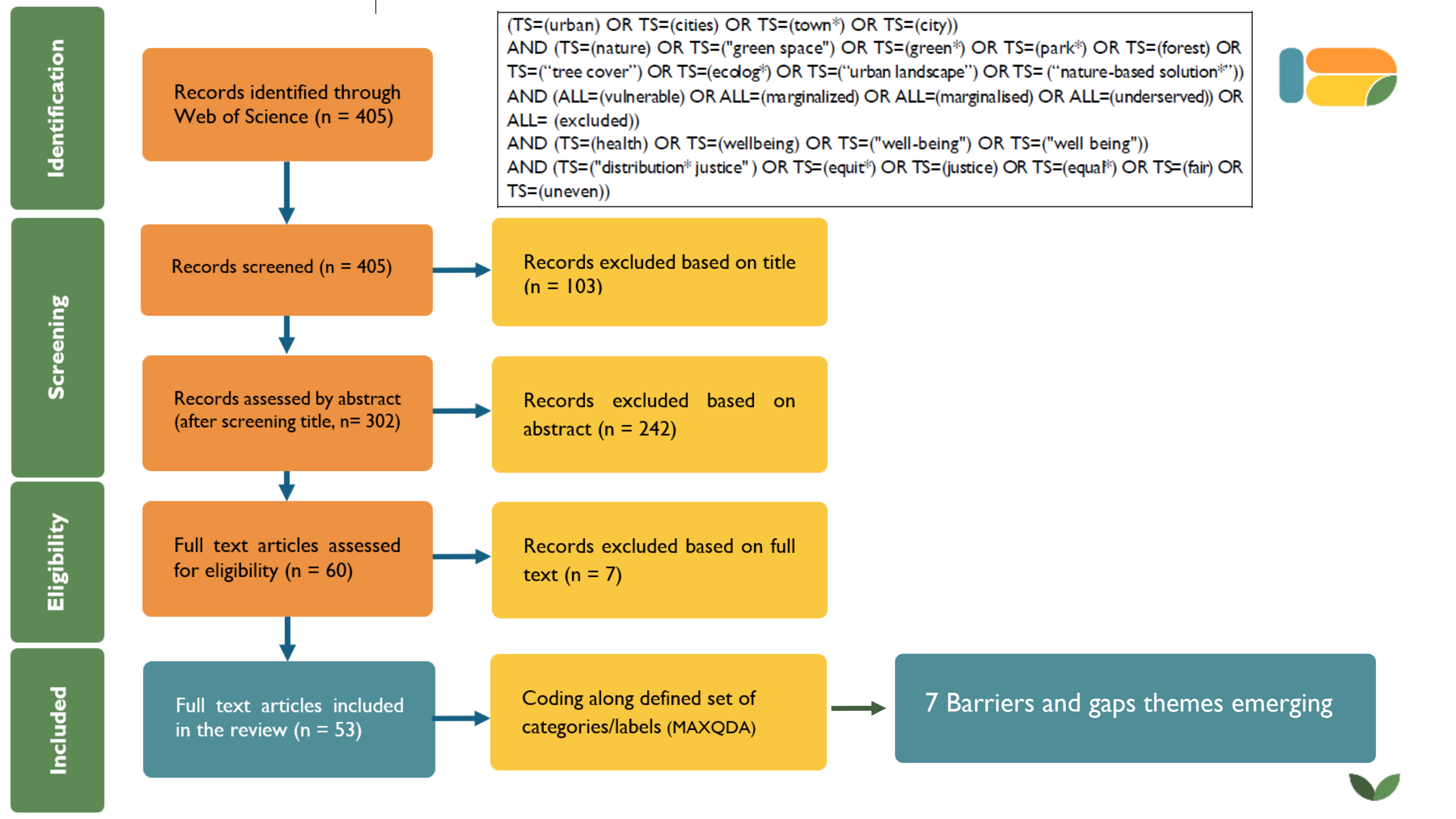
Identification
Screening
Eligibility
Included
(TS=(urban) OR TS=(cities) OR TS=(town*) OR TS=(city))
AND (TS=(nature) OR TS=("green space") OR TS=(green*) OR TS=(park*) OR TS=(forest) OR TS=("tree cover") OR TS=(ecolog*) OR TS=("urban landscape") OR TS= ("nature-based solution*"))
AND (ALL=(vulnerable) OR ALL=(marginalized) OR ALL=(marginalised) OR ALL=(underserved)) OR ALL= (excluded))
AND (TS=(health) OR TS=(wellbeing) OR TS=("well-being") OR TS=("well being"))
AND (TS=("distribution* justice") OR TS=(equit*) OR TS=(justice) OR TS=(equal*) OR TS=(fair) OR TS=(uneven))
Records identified through Web of Science (n = 405)
Records screened (n = 405)
Records excluded based on title (n = 103)
Records assessed by abstract (after screening title, n= 302)
Records excluded based on abstract (n = 242)
Full text articles assessed for eligibility (n = 60)
Records excluded based on full text (n = 7)
Full text articles included in the review (n = 53)
Coding along defined set of categories/labels (MAXQDA)
7 Barriers and gaps themes emerging

1. Verspreiding, toegang en kwaliteit

- Maatschappelijke knelpunten
  - Gemarginaliseerde gemeenschappen hebben minder toegang tot stedelijk groen
  - Belang van informele groene ruimte
  - Kenmerken, gebruik, ontwerp en kwaliteit van de groene ruimte weerspiegelen niet de behoeften van gebruikers
- Institutionele en planningsknelpunten
  - Focus op kwantitatieve indicatoren (3+30+300)
  - Verbergt aspecten van kwaliteit en bruikbaarheid
  - Informele groene ruimtes worden niet meegenomen in planning en beleid
  - Groenplannen geïsoleerd van gerelateerde plannen en beleidslijnen (geen geïntegreerde planning)

2. Veiligheid, angst en bruikbaarheid

- Maatschappelijke knelpunten
  - Perceptie van onveiligheid
  - Ontwerpen houden geen rekening met behoeften en potentieel gebruik door mensen met een beperking
  - Wantrouwen tegenover "buitenstaanders" en "vreemden“
- Institutionele en planningsknelpunten
  - Veiligheidsstatistieken geven geen goed beeld van waargenomen onveiligheid
  - Onderfinanciering voor onderhoud en herstel leidt tot een verhoogde perceptie van onveiligheid
  - Toegankelijkheidsrichtlijnen richten zich vooral op fysieke beperkingen, en zijn niet inclusief voor andere beperkingen, sociale of culturele achtergronden, etc.

© Ian Whithead

3. Culturele en sociale verbondenheid

- Maatschappelijke knelpunten
  - Dominante normen en esthetiek resoneren niet met minderheden of gemarginaliseerde groepen
    - Discriminatie
    - Stigmatisering van praktijken (bijv. barbecues, lokale tradities, muziek)
    - Voorzieningen, bewegwijzering … die mensen niet aanspreken
  - Sociale en culturele normen
- Institutionele en planningsknelpunten
  - Participatie om de participatie – kansen om "lokale kennis" te integreren gaan verloren
  - Sociaal-culturele kwetsbaarheden (racisme, gebruiken) worden niet erkend in planning
  - Instrumentele waarden (ecosysteemdiensten) zijn belangrijker dan relationele waarden (verbinding met de natuur, stewards)
  - Marginale stemmen niet gehoord

Drum Circle in Meridian Hill Park, Washington DC (USA), by Elvert Barnes, CC BY2.0

4. Groene gentrificatie en verdringing

- Maatschappelijke knelpunten
  - Vergroening kan leiden tot hogere huur of aankoopprijs, en dus tot het verdringen van kwetsbare groepen > toenemende ongelijkheden
  - Dubbele verdringing
    - Verlies van woonplaats
    - Verlies van verbondendheid met / toegang tot groene ruimtes
- Institutionele en planningsknelpunten
  - Return on Investment redeneringen
  - Potentiële negatieve impacts worden niet erkend of niet overwogen
  - Grassroots-initiatieven hebben vaak geen stem in groene planningsinitiatieven

Lush Green Living Walls on Urban Buildings by Chris Barbalis, CC0

5. Tekort aan budget en personeel

- Maatschappelijke knelpunten
  - Economische onzekerheid beperkt het vermogen of de intentie om te profiteren van stadsnatuur
  - Gemeenschappelijke kosten voor groene ruimtes worden aangerekend aan de huurders
- Institutionele en planningsknelpunten
  - Financieringsongelijkheden – rijkere wijken krijgen meer financiering of meer initiatieven voor vergroening
  - Besparingen op stedelijk natuur (minder onderhoud, minder uitbreiding)
  - Gemeenschapsbeheer is populairder in rijkere wijken met een hoger sociaal kapitaal

6. Klimaat- en milieurechtvaardigheid

- Maatschappelijke knelpunten
  - Kwetsbare groepen worden meer blootgesteld aan hitte, overstromingen en luchtvervuiling
  - Versterkt door woningtekorten en energiearmoede

- Institutionele en planningsknelpunten
  - Focus op natuurlijke risico's en technische oplossingen (airco's ipv bomen)
  - Focus op kwantiteit in plaats van kwaliteit
  - Zonder rekening te houden met kwetsbaarheden en intersectionaliteiten (bvb. alleenstaande anderstalige ouders zonder diploma)

Placard "Climate Justice Now!" at a Climate March in Brussel (2/12/2018) by Pelle De Brabander, CC BY 2.0

7. Geen gegevens en kennis

- Maatschappelijke knelpunten
  - Informatie- en kennisbarrières beperken de toegang tot natuur en zijn voordelen
  - Ervaringen en percepties worden niet meegenomen in officiële beoordelingen en planningsprocessen
- Institutionele en planningsknelpunten
  - Focus op kwantitatieve data en indicatoren
  - Ontoegankelijk of onbegrijpelijk voor leken

Generated with CoPilot

Operationale aanbevelingen

- **Diagnosticeer**: beoordeel geplande interventies met behulp van het zeven barrières.
- **Betrek omwonenden** om ervaringen en noden m.b.t. stadsnatuur te inventariseren.
- Vergelijk ligging van huidige en geplande groene zones met **socio-economische gegevens** (inkomen, gezondheidsverschillen) om prioriteitszones te identificeren.
- **Bevraag kwetsbare groepen** (bijv. vrouwen, ouderen, migranten) om te begrijpen waarom bestaande ruimtes als onveilig aanzien worden, of als niet geschikt worden aangezien.
- Identificeer waar de huidige investeringen geconcentreerd zijn en beoordeel of deze naar **lage-inkomenswijken** stromen.

Operationale aanbevelingen

- **Herdefinieer indicatoren** gebruikt om groenvoorziening en groenbeleid te evalueren: verschuiving van aanbodsgerichte indicatoren naar indicatoren die rechtvaardige verdeling van groen, en gelijke kansen tot natuurbeleving opvolgen (gerelateerd aan socio-economische data).
- Stel doelstellingen op basis van **behoeften** aan, waarbij investeringen in buurten met de hoogste kwetsbaarheid en de laagste welzijns- en gezondheidsuitkomsten prioriteit krijgen.
- Meet **kwaliteit, niet alleen kwantiteit**, door indicatoren te volgen zoals gepercipieerde veiligheid, voorzieningen voor diverse culturele doeleinden en toegankelijkheid voor speciale behoeften.

Operationale aanbevelingen

- **Doorbreek de silo's**: stadsnatuur moet worden ingebed in bredere stadsplanning en sociaal beleid.
- Stel een **departementoverschrijdende structuur** vast waarbij relevante afdelingen (inclusief management en onderhoud) betrokken zijn voordat de plannings- en ontwerpfase begint. Bvb. Local Green Deal in Mannheim
- Voer een beleid dat **gentrificatie voorkomt**, waarbij vergroeningsmaatregelen worden gecombineerd met beleid voor betaalbare huisvesting.
- Creëer **inclusieve communicatiekanalen** om ervoor te zorgen dat informatie beschikbaar en toegankelijk is in relevante formaten en talen om kennisgaten te dichten.

ONGELIJKHEID

Ongelijke toegang en ongelijke verdeling van groen en de voordelen ervan.

Het probleem: Historische en structurele ongelijkheden zorgen ervoor dat sommige gemeenschappen veel minder toegang hebben tot natuur en de voordelen daarvan.

GELIJKHEID

Dezelfde middelen voor iedereen, maar verschillende behoeften blijven bestaan.

De aanpak: Iedereen krijgt dezelfde ondersteuning en investeringen. Dit behandelt verschillende uitgangsposities alsof ze gelijk zijn.

Het resultaat: Gelijke toegang in theorie, maar het park is mogelijk niet veilig, inclusief of bruikbaar voor iedereen.

RECHTVAARDIGHEID

Middelen en ontwerp worden afgestemd op verschillende behoeften om rechtvaardige uitkomsten te bereiken.

Het resultaat: Verschillende middelen, ontwikkeld met de gemeenschap, voor eerlijke toegang tot natuur voor iedereen.

Het resultaat: Een veilige, inclusieve, toegankelijke en gastvrije groene ruimte voor iedereen.

De Vreese et al. (2026). Planning for Justice and Equity through Urban Nature: Challenges and Lessons from Practice. ISBN: 978-3-032-41803-6 - graphic by CoPIlot

Wat moet u onthouden?

- **Vergroening is niet altijd positief:** vergroening kan ongelijkheden bevestigen en/of versterken (groene gentrificatie).
- **Van gelijkheid naar gelijke kansen en rechtvaardigheid:** van generieke kwantitatieve doelstellingen (gelijkheid) naar doelstellingen gericht op gelijke kansen en systeemaanpassingen die de specifieke behoeften van kwetsbare groepen prioriteren.
- **Dubbele benadering**: zowel **institutionele** knelpunten(bijv. geen gegevens of kennis, financiering, silo's) als knelpunten die vanuit de **gemeenschappen** en inwoners oplossen (bijv. veiligheid, gebrek aan verbondenheid of respect voor eigeneid)
- **Voorbij de technisch-ecologische oplossingen**:
  - departement-overschrijdende structuur geïntegreerd met huisvesting, mobiliteit en sociaal beleid
  - aanpakken van de onderliggende oorzaken van kwetsbaarheid

Meer weten?

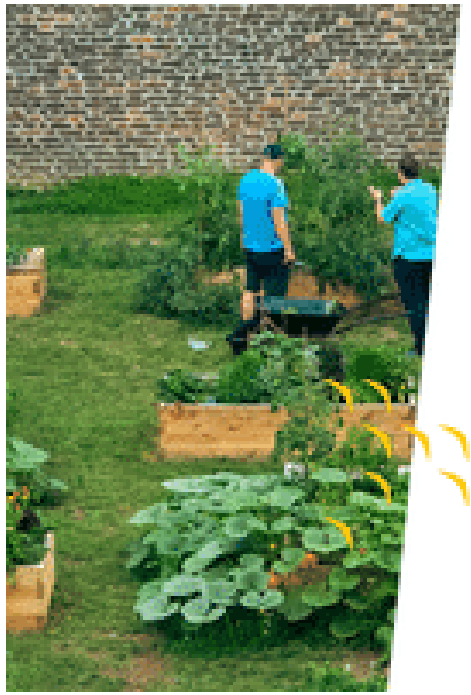

UrbanByNature

Planning Just Urban Nature

Tools, City Challenges, and Practical Approaches

8 October
14-15:00 CEST
online

Funded by the European Union

Network Nature

https://urbannatureplans.eu/events/webinar-planning-just-urban-nature-tools-city-challenges-and-practical-approaches

https://chk.me/PihzZFM

URBAN NATURE PLANS +

Short brief on justice and well-being for urban nature plans

https://urbanbynature.eu/resources/short-brief-justice-and-well-being-urban-nature-plan-unp

https://chk.me/8wCI5YD

Thank You for Your Attention!

@UNPplus

https://urbannatureplans.eu/

UNPplus EU

Funded by the European Union

UGPplus is funded by the European Union (Grant Agreement No. 101135386). Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor REA can be held responsible for them.